

ת"פ 6569/09/22 - סלים אבו חג'אג' נגד ועדה מקומית לתכנון טייבה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עת"פ ב' 6569-09-22 אבו חג'אג' נ' ועדה מקומית לתכנון טייבה
מספר בקשה: 1

בפני כבוד השופט עידו דרואן-גמליאל
מבקש סלים אבו חג'אג'
נגד
משיב ועדה מקומית לתכנון טייבה
ב"כ המבקש (מערער) עו"ד ד"ר קייס נאסר
ב"כ המשיב עו"ד עפרה אורנשטיין

החלטה

1. לפני ערעורו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בנתניה, מפי כב' הש' רף, שניתנה ביום 28.08.22 בתיק תו"ב 24735-10-11, ובה נדחתה בקשת המערער לעכב את ביצועו של צו הריסה, עליו הורה בית המשפט קמא במסגרת גזר-דין שניתן מפי כב' הש' טלמור ביום 15.02.12 (כן, לא טעות: 2012).

2. גזר הדין ניתן בהתאם להסדר טיעון בין הצדדים, במסגרתו הודה המבקש והורשע בעבירות של ביצוע עבודה ללא היתר ושימוש במקרקעין ללא היתר, לפי סעיפים 145(א)(2)(3), 204(א)(ב)(ג), 208(א), 218 ו-237 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, בהתייחס להקמת מבנה למגורים בן שתי קומות בשטח של כ-170 מ"ר, בחלקה 36 בגוש 7825 בטיבה.

3. בין נימוקי ההסדר שאומצו בגזר הדין, טענו הצדדים כי המבקש "החל לטפל בנדרש להוצאת היתר לבניה נשוא כתב האישום". החלק הרלוונטי בגזר הדין נוסח אפוא כך - "מוצא צו הריסה לגבי הבניה נשוא כתב האישום, אולם צו זה נדחה ביצועו למשך 24 חודשים מהיום".

4. ענייני עתה בבקשה, שהוגשה יחד עם הודעת הערעור, לאסור או לעכב את ביצועו של הצו על-ידי המשיבה, מנימוקים אלו:

א. **נימוקי הבקשה לעכב את ביצוע ההריסה:** מדובר בצעד בלתי-הפיך של הריסתו של בית בו מתגוררים ארבע-עשרה נפשות ממשפחת המבקש, ובהן קשישים חולים וטף, טרם הדיון לגוף הבקשה (ועתה לגוף הערעור); ההחלטה נושא הערעור ניתנה ללא דיון, ללא נימוק והצדקה לסטייה החריגה מדרך המלך של דיון בפלילים, לפיה "ברירת המחדל" היא קיום דיון במעמד הצדדים; למעשה, בית המשפט העלה מיזמתו טענות, ולא אפשר למשיבה להציג את עמדתה-שלה, משדחה את הבקשה ללא העברה לתגובת המשיבה; דחיית הבקשה על הסף נומקה, בין היתר, בהיעדרו של תצהיר, על-אף שהודע לבית המשפט כי המבקש מלווה את אביו לטיפול רפואי בחו"ל וכי בא-כוחו שוהה אף-הוא בחו"ל (הגשתה הדחופה של הבקשה נדרשה לנוכח הודעת המשטרה כי בכוונתה לבצע את הצו); אין בהחלטה התייחסות לטענות המבקש לגוף העניין;

ב. **נימוקי הערעור, המלמדים על סיכויי להתקבל:** המשיבה לא הוסמכה לבצע את הצו במקום המבקש, לפי החוק כנוסחו לפני חקיקתו של תיקון 116, שכן בגזר הדין נקבע עמוד 1

ש"מוצא צו הריסה לגבי הבניה נשוא כתב האישום, אולם צו זה נדחה ביצועו למשך 24 חודשים מהיום" - קרי, לא נזכרת הסמכה לביצוע הצו על-ידי המשיבה; המשיבה היא הוועדה המקומית לתכנון ובניה בטייבה, וזו אינה מבקשת לממש את הצו; יש לתת משקל גם לזניחתו של הצו במשך שנים רבות; קיים "אופק תכנוני", כשהמבקש ועיריית טייבה זקוקים לזמן נוסף להשלמתם של הליכי התכנון הנדרשים; החלטת המשיבה לבצע את הצו, אחרי שנים רבות וללא התראה של-ממש, לוקה בחוסר סבירות, ועוד - בשכנות לבית המבקש מצויים כארבעים בתי מגורים שאף הם נבנו ללא היתר ואינם מורשים, כך שההתמקדות הלא-מוסברת רק בביתו של המבקש מלמדת על אפליה;

השתלשלות ההליכים:

5. מלכתחילה, הוצא צו הריסה מנהלי לבנין ביום 14.02.11 ובקשה לביטולו נדחתה על-ידי בית המשפט [בב"נ 48123-02-11]. צו הריסה מנהלי זה אוחד עם הצו השיפוטי שניתן בהליך נושא הערעור לשם ביצועם במאוחד.
6. כאמור לעיל, גזר הדין שניתן ביום 15.02.12 כלל הוצאת צו הריסה אך דחה את ביצועו בשנתיים. בתום תקופה זו עתר המבקש לארכה נוספת של שנה, וניתנה החלטה ובה ארכה של מספר חודשים, בתנאי שהבית יאטם. פניית המבקש לבית המשפט המחוזי הסתיימה בדחיית ערעורו [ערעור ראשון, עפ"א 29629-03-14 מיום 26.05.14].
7. מיוני 2014 ועד אוקטובר 2015, הגישה המשיבה חמש בקשות - שנענו - למתן אורכות לביצוע הצו, מחמת אי-פניות של המשטרה לאבטח את מבצעי ההריסה, עקב מצב בטחוני מתוח.
8. לאחר הליכים נוספים, שבהם שוב נדחו בקשות של המבקש, וביניהם עפ"א 2020-02-16 (02.02.16), נדון ע"פ 887/16 בבית המשפט העליון, והסתיים ביום 20.03.16 במתן תוקף של פסק דין להסכמות הצדדים, שזו לשונן: "הוסכם שהמדינה בשלב זה לא תבצע את צו ההריסה המנהלי. צו ההריסה השיפוטי שניתן בתיק 24735-10-11 בביהמ"ש השלום בנתניה, המדינה תוסמך לבצע אותו בעצמה, אולם לא תבצע אותו אלא בתום תשעה חודשים מהיום. המערער יפקיד ערבות בנקאית בסך ₪ 200,000 על מנת לכסות את הוצאות המדינה ככל שהיא תאלץ לבצע את הצו..." [הדגשה לא במקור, ע.ד.ג.]. הצדדים הדגישו כי שמורות להם כל טענה וזכות, וצוינה במפורש זכותו של המבקש לשוב ולעתור לדחיית ביצוע בתום תשעת החודשים. ב"כ המדינה הבהיר כי קיימת מחלוקת בין המדינה לבין הוועדה המקומית, אך הצדדים מקווים שהעניין יוסדר.
9. אלא, שבמהלך תשעת החודשים לא התממש האופק התכנוני הנכסף, וההליכים שבהם נקט המבקש הסתיימו כולם בדחיית בקשותיו לעיכובי ביצוע, ביניהם גם שלושה ערעורים [עפ"א 43918-08-17, עפ"א 73119-01-18, עפמ"ק 8727-09-18].
10. ביום 21.10.18 הוגשה עתירה מנהלית בעת"מ 48444-10-18 **עיריית טייבה ואח' נ' הוועדה הארצית למתחמים מועדפים לדיור ואח'** (12.03.19), כשהמבקש היה בין העותרים. הצדדים קיבלו את הצעת בית המשפט שגובשה בפסק הדין, ועיקרה השבת העניין לבחינה נוספת של ראש מנהל התכנון, כשעוכב ביצועם של צווי ההריסה הקיימים, עד להחלטת המנהל. ביום 05.12.19 ניתנה החלטה מנומקת מטעם מנהל התכנון, לפיה לא יקודם מהלך תכנוני לשכונתו של המבקש במסגרת ותמ"ל.

11. משניתנה החלטת המנהל, תם עיכוב ביצועו של הצו והוסרה כל מניעה משפטית לביצועו, אך משבר הקורונה שלל את פניות המשטרה לסייע בביצוע הצו, ומפאת יתר משימותיה הודיעה אך לאחרונה כי ביכולתה לבצע את הצו.

דחיית טענות המבקש שעניינן מתן ההחלטה ללא דיון:

12. המבקש מלין על 'שלילת זכותו' לקיום דיון במעמד הצדדים בבקשתו החוזרת לעיכוב ביצוע. זכות זו אינה בידו. המבקש אינו יכול לצפות, שבכל עת שיעלה הרצון מלפניו, יוכל לתבוע קיומו של דיון, יחד עם עיכוב ביצוע נוסף. לעניין זה, אפנה להחלטת השופטת ברק-ארז בע"פ 5135/13 יגרמן נ' מ.י. (2014).

13. ההחלטה התמציתית, נושא הערעור, ברורה ומתייחסת לכל עניין שראוי לביסוסה: החל מנימוק שבסדרי-דין (היעדרו של תצהיר), דרך היעדר עילה נחזית להצדקת עיכוב ביצוע נוסף, חלוף במשמעות התנהגותו של המבקש שיש עמה יותר מקורטוב של שימוש לרעה בהליכים, ועד המסקנה המתבקשת, עם נחמת-מה שבהימנעות מחיוב המבקש בהוצאות.

14. טוב עשה בית המשפט קמא, כשכלל את הנדרש בהחלטה תמציתית, חס על ממונו של המבקש ולא דרש תגובה מיותרת של המשיבה, ולא נאות לבקשה ממוחזרת לעיכוב ביצוע. כיון שכך, תידחינה טענות המבקש.

דחיית טענות המבקש לערעור - סיכוי נמוך לקבלתו:

15. היעדר הסמכה לביצוע הצו:

א. לטענת המבקש, משלא הוסמכה המשיבה לביצוע הצו, כבר בגזר הדין, אין בכוחה לבצעו;

ב. לטענה זו אין כל שחר ודינה להידחות. ראשית לכל, המשיבה הוסמכה לכך מפורשות ובהסכמה, ברע"פ 887/16, במילים ברורות. אכן, ברגיל אין הפרוטוקול מהווה 'החלטה' מחייבת או 'פסק דין', אך לא כך כאשר פסק הדין מפנה לנאמר בו ומאמץ את הסכמת הצדדים. הסתייגותי של ב"כ המבקש לא נגעו כלל לסמכות המשיבה לביצוע הצו, ולא נעלמה מעיני דרכו האגבית לתיקון הפרוטוקול, כיום לגבי דברים שנאמרו בשנת 2016 - "מהותו של הצו כצד מנהלי" אינה נוחה לתיקון "כצד מנהלי" אלא "כצד מנהלי", שהלא הצו שיפוטי הוא, כאמור באותו משפט; שנית, עמדת המבקש תולה את ביצוע הצו ברצונו הטוב שלו בלבד, רצון שלא קיבל ולא יקבל ביטוי לעולם;

16. המשיבה היא הוועדה המקומית, שתומכת בעמדת המבקש, וקיומו של אופק תכנוני:

א. לפי מכתבו של ראש העיר טייבה מיום 20.09.22, שצורף כנספח לתשובת המערער לתגובת המדינה, מדובר ב"אישור עקרוני" בלבד לקידום תכנית ותמ"ל ולנקיטת צעדים נוספים, שלפי הנטען סוכמו עם המשנה ליועמ"ש ועם גורמי תכנון. פשיטא, שאין בכך כדי להציב אופק תכנוני ממשי כלשהו;

ב. מכתב זה הוגש כראיה ללא בקשת רשות, ולא צורפו סיכומי דיונים רשמיים מלשכת המשנה ליו"מ;

ג. באלו די כדי לדחות גם טענה זו, שאין בה ממש, גם-אם לא תובא בחשבון עמדתו המנומקת של מנהל התכנון מדצמבר 2019, וגם אם אתעלם ממחדל המבקש מלצרף חוות דעת של איש מקצוע לעניין אופק תכנוני;

17. טענת אפליה ביחס למבנים אחרים באותה שכונה, כלל לא הוכחה, ולו ברמה תחילית, ויש לדחותה. למעשה, מהחלטות קודמות למדתי כי בית אחר בסמיכות לבית המבקש, נהרס לפי צו ובסיוע כוח משטרה גדול.

18. חוסר סבירות וחוסר הגינות בביצוע הצו ללא יידוע מראש:

א. טענת המבקש לשיהוי בביצוע הצו איננה ברורה, לנוכח דרכו-שלו. לא ברורה גם טענתו, כי לא ידע על החלטת מנהל התכנון משנת 2019 - הייתכן שבא-כוחו המלומד לא עקב אחר התנהלות מוסכמת שבה תלויה תוצאתו המעשית של ההליך?

ב. המבקש לא הצביע על כל נזק ממשי שנגרם לו, גם אם תתקבל טענתו בדבר ידיעה מאוחרת בדבר ההחלטה הנ"ל. אם רצונו בנקיטת צעדים משפטיים - מי עיכב בידו מלעשות כן מאז חודש אוגוסט האחרון?

ג. לא מצאתי כי בפעולת המשיבה נפל פגם של חוסר סבירות, וספק בעיני אם תוקפו של צו שיפוטי פוקע גם במצב של 'גרירת רגליים' של גורמי האכיפה - ואין זה המצב בענייננו;

ד. לפיכך, גם טענות אלו תידחינה. מכל מקום, לנוכח מסקנותיי להלן, יעמוד לרשות המבקש הזמן לנקוט בכל צעד משפטי או אחר;

19. מהאמור לעיל מובהר שלכאורה, סיכויי הערעור קלושים ואינם מצדיקים עיכוב ביצוע. מנגד, קיים אינטרס ציבורי בסיומה של מה שנחזה כשימת החלטה שיפוטית כעפרא דארעא והיתול במערכות המשפט והאכיפה, ששכרו בצדו.

אך עם-זאת ועל-אף האמור לעיל:

20. לא הרחבתי, אלא כדי להבהיר שלכאורה אין כל ממש בבקשה שלפניי, ודינה להידחות, מכל היבט משפטי.

21. אלא, שמדברי הצדדים ומסמכים שהגישו עולה שביתו של המבקש מצוי בסביבת מגורים שבה מספר לא-מבוטל של בתים שנבנו ללא היתר ורישיון (כארבעים בתים ב"שכונת הבדואים").

22. כאמור לעיל, הצו בו עסקינן אינו נגוע באפליה וטענות בעניין זה נדחו כדין, וזה גם גורלן של טענות לעניין אופק תכנוני קרוב. אולם, יש מקום לבירור נוסף שיתמקד בשאלת המדיניות הכוללת והצפויה לגבי שכונה זו, מצד הגורמים הרלוונטיים במישור הארצי.

סוף-דבר:

23. ב"כ המלומדת של המשיבה, מפרקליטות המדינה - המחלקה להנחיית תובעים מוסמכי היועמ"ש, מתבקשת להודיע לבית המשפט, עד ליום 04.12.22, את עמדת המדינה מפי המשנה ליועמ"ש, לעניין המדיניות הכוללת והצפויה לגבי "שכונת הבדואים".

24. לאחר קבלתה של הודעת המשיבה, תינתן החלטה המשלימה החלטה זו.

25. תוקפו של עיכוב הביצוע יוארך עד ליום 08.12.22 (אלא אם מצא כי ניתן להקדים ההחלטה), כשהפעם יחויב המבקש בהפקדה של 40,000 ₪. לא יופקד הסך עד ליום 06.10.22 שעה 12:00, יבוטל עיכוב הביצוע וניתן יהיה לבצע את הצו ללא צורך בהחלטה שיפוטית נוספת.

ניתנה היום, ז' תשרי תשפ"ג, 02 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.